

Den nye aldersopsparing mangler fortsat gennembrud

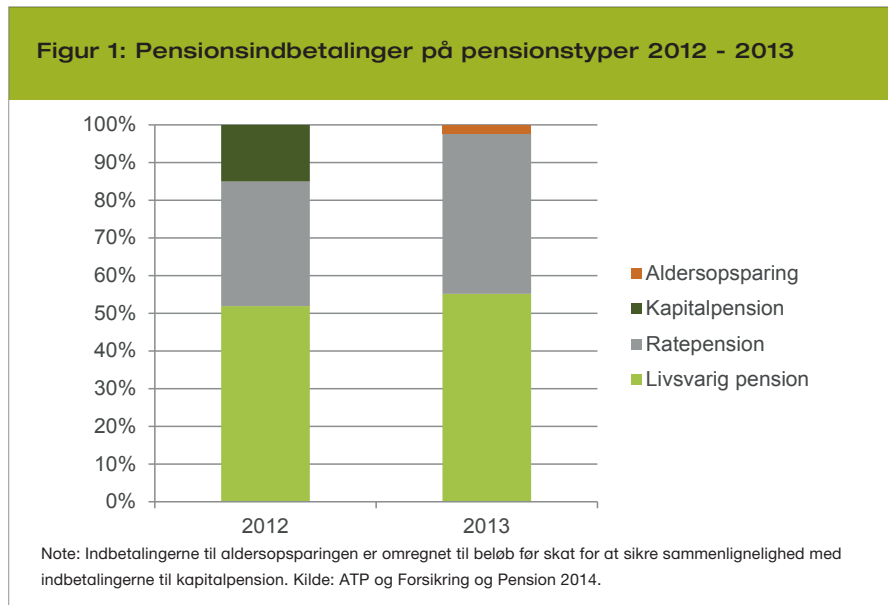
Den blev indført som et alternativ, da politikerne i 2012 reelt lukkede for at spare op i en kapitalpension ved at fjerne retten til at trække indbetalinger fra.

Men den nye aldersopsparing tog på ingen måde over, hvor kapitalpensionen slap. Den nye opsparingsmulighed kan næppe betegnes som en fiasko, men et eventuelt gennembrud lader vente på sig.

Det viser en opgørelse, som ATP har lavet af indbetalingerne til pension i 2013. Netop 2013 var året, hvor der blev åbnet for den nye opsparingsmulighed. Men det skete kun i et yderst begrænset omfang. Mens der året før blev sat 17,5 mia. kr. ind på kapitalpensioner, så rundede aldersopsparingen kun 1,7 mia. kr. Hvis der tages hensyn til de skattemæssige forskelle svarer det til en indbetaling til kapitalpension på 2,7 mia. kr.

Aldersopsparingen har altså i meget begrænset omfang afløst kapitalpensionen. Faktisk er kun ca. 15 pct. af de hidtidige indbetalinger til kapitalpension erstattet af indbetalinger til aldersopsparing.

Det betyder dog ikke, at de samlede indbetalinger er faldet. I stedet er indbetalingerne dirigeret over i ratepensioner

Aldersopsparing er samme type produkt som en kapitalpension. Den var dog i 2013 langt fra lige så populær at spare op i. I stedet for aldersopsparing valgte pensionselskaber og pensionsopsparerne i høj grad at dirigere indbetalingerne over i ratepensioner og livsvarige pensioner.

og livsvarige pensioner: Det fremgår af figur 1.

Et af formålene med at indføre aldersopsparingen og udfase kapitalpensionen var at fremrykke en del af pensionsbeskatningen, så den falder her og nu i stedet for på udbetalingstidspunktet. Indtil videre - kan det altså konstateres - er det kun er sket i et begrænset omfang.

Skatten til forskel

Aldersopsparingen minder på alle planer - minus ét - om kapitalpensionen. Når man har den rette alder, bliver den udbetalt på én gang. Og den indgår ikke i regnskabet over, hvor stor en folkepension, man har ret til. Men, og det er den store forskel, skatten skal falde med det samme, altså den dag pengene bliver sat ind. ▶

Denne forskel, altså beskatning ved indbetalingen, er sandsynligvis en del af forklaringen på, at aldersopsparingen indtil videre mangler at få sit folkelige gennembrud.

Det vurderer Ole Beier Sørensen, der er chefanalytiker i ATP: "Egentlig kan det godt undre, at aldersopsparingen ikke har fået et større gennemslag end tilfældet er. Det kan det, fordi aldersopsparingen - i modsætning til andre pensionsprodukter - ikke har indflydelse på den enkeltes folkepension. Derfor kan produktet være relevant som delelement for ikke mindst lav- og mellemindkomstgruppen. Men måske kan det psykologiske aspekt spille ind her. Set fra den enkeltes synspunkt er der - i kroner og øre - ikke nogen stor forskel, om beskatningen sker, når man betaler pengene ind, eller når man får dem i hånden igen. Men for nogle forekommer en beskatning her og nu formentlig at være en større byrde end en beskatning om 20 eller 30 år".

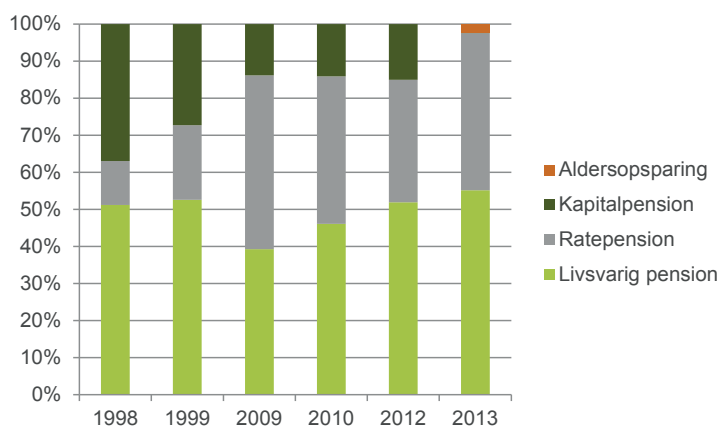
Reaktion med det samme

Erfaringen er ellers, at der er en umiddelbar effekt, når reglerne om skat og pension ændres. Det skete i 1999. Det skete i 2010 og igen i 2012.

Med virkning fra 1999 blev fradraget for indbetalinger til kapitalpension sat væsentligt ned. Målet var at gøre kapitalpensionen mindre attraktiv og skubbe opsparingen i retning af rate- og livsvarig pension. Hvilket, som det fremgår af figur 2, skete. Allerede i 1999 var bevægelse mod mere ratepension og mindre kapitalpension ganske synlig.

I 2010 og igen i 2012 kom der begrænsninger på indbetalinger til ratepension. Ingen fradrag for indbetalinger ud over

Figur 2: Pensionsindbetalinger på pensionstyper i udvalgte år

Note: Indbetalingerne til aldersopsparing er omregnet til beløb før skat for at sikre sammenlignelighed med indbetalingerne til kapitalpension. Kilde: ATP og Forsikring og Pension 2014.

Skat og pension hænger sammen, og ændringer i skattereglerne for indbetaling til pension har stor indflydelse ikke bare på interessen for at spare op til pension i almindelighed, men også - og i særdeleshed - for, hvordan indbetalingerne fordeles på forskellige typer af pensionsprodukter. Det viser en opgørelse af de samlede indbetalinger før og efter fire store ændringer, som trådte i kraft i 1999, 2010, 2012 og 2013.

100.000 kr. lød reglen fra 2010 - og denne blev fra 2012 strammet til en højeste grænse på 50.000 kr.

Loftet over indbetaling til ratepension har rod i forslag fra Skattekommissionen, som offentliggjorde sin rapport i 2009. Formålet var at begrænse mulighederne for at bruge ratepension til skattemæssige formål og skubbe opsparingen i retning af mere livsvarig pension. Igen er resultatet, som det fremgår af figur 2, umiddelbart synligt. Ratepensionens andel af de samlede indbetalinger er meget mindre i 2012 sammenlignet med 2009.

Forsinket effekt?

Men for aldersopsparingen er situationen altså en anden. I hvert fald indtil videre. Sigtet var ikke at begrænse interessen for opsparinger med éngangsud-

betalinger. Indtil videre er det imidlertid præcis, det der er sket.

Men måske er aldersopsparingens gennembrud bare en smule forsinket? For eksempel har pensionselskabet Pensam, som leverer arbejdsmarkedspension til blandt andet SOSU-assistenten, portører og andre LO-grupper i den offentlige sektor, åbnet for indbetalinger til aldersopsparingen i midten af 2014. Det fortæller Helen Kobæk, administrerende direktør i Pensam: "Hovedvægten i pensionsordningerne for vores medlemmer ligger på livsvarige ydelser, og sådan bør det også være. Det forsørgelsesmæssige perspektiv er og bliver den afgørende førsteprioritet. Men der er også blandt vores medlemmer behov for - og efterspørgsel efter - en bredere palet."